

Enkele gedachten over onze vrijheid

We vieren vandaag Bevrijdingsdag. Maar waarvan zijn wij van bevrijd? Voor de ouderen is dat in ieder geval de bevrijding van de nationaal-socialistische dictatuur, die hun vrijheid had veranderd in knechtschap. Zij moesten gehoorzamen aan regels die niet in een vrije samenleving waren vastgesteld. Zij moesten doen wat onderdrukkers van hen eisten.

Vrijheid

In feite betekent dit dat hun een belangrijk aspect van hun mens-zijn werd ontzegd. Want mens-zijn betekent ten diepste zelf in vrijheid kunnen beschikken. Dat betekent dat wij stelling moeten nemen tegen allerlei factoren die onze vrijheid dreigen te beperken, of ze nu voortkomen uit onze menselijke natuur (zoals biologische en psychische factoren) of uit onze cultuur (zoals economische en politieke factoren). De Corona-pandemie wordt door veel mensen vergeleken met een oorlogssituatie. Dat is zeker niet het geval, ook al voelt het misschien zo, maar Corona raakt wel alle vier de bovengenoemde factoren. We ervaren de onvrijheid letterlijk aan den lijve, veel mensen lijden er ook psychisch onder. Ook de economie en de politiek worden geraakt, want de keuzes die daar gemaakt worden beperken de individuele vrijheid.

Kan het anders?

Vrijheid wordt concreet in het opheffen van economische uitbuiting, van politieke vervolging, van discriminatie om geloof, ras, geslacht en van dwang. Dat betekent dat mensen zich moeten kunnen vormen naar eigen voorkeur en talenten. Anno 2020 betekent dit dat wij ervoor moeten zorgen dat de belemmeringen van de vrijheid worden afgebroken, maar dat betekent niet dat het alleen van de mens afhangt of hij zijn vrijheid kan verwezenlijken. Van veel kanten wordt er geroepen om deze crisis aan te grijpen om politieke en maatschappelijke hervormingen door te voeren, opdat datgene wat de verwezenlijking van de vrijheid in de weg staat wordt afgebroken.

Solidariteit

Wat volgens mij vaak ontbreekt in onze samenleving is solidariteit. Gebrek aan solidariteit betekent niet anders dan dat wij anderen niet de vrijheid gunnen die wij zelf opeisen. Ook de anderen hebben recht op vrijheid. Pas als dat het geval is, kan onze samenleving een plaats worden waar iedere Nederlander en al degenen die in ons land hun toevlucht hebben gezocht werkelijk in vrijheid leven. Solidariteit is zoeken naar de grenzen van het recht op vrijheid van de ander.

Dick Akerboom